

Co-funded by
the European Union

Leven in Nederland:

Gids voor Oekraïners

Inhoudsopgave

INLEIDING	5
I. LEGALISATIE EN DOCUMENTEN	6
Richtlijn tijdelijke bescherming (Tijdelijke Bescherming)	6
1. Wie komt in aanmerking voor bescherming	6
Veelgestelde vragen over de tijdelijke beschermingsstatus	7
2. Als u niet in aanmerking komt voor een tijdelijke beschermingsstatus	7
Registratie en legalisatie	8
1. Inschrijving bij de gemeente	8
2. Verblijfsdocument	9
Rechten van Oekraïense vluchtelingen	9
1. Werk	9
2. Onderdak	9
3. Onderwijs	9
4. Medische zorg	9
In- en uitreizen	9
Einde tijdelijke bescherming	10
Aanvullende juridische aspecten	10
Belastingen: wat je moet weten	11
II. ACCOMMODATIE EN LOGIES	14
Soorten accommodatie	14
Huurwoningen	14
Aankoop van woonruimte	16
Tips voor het vinden van een appartement	17
III. GEZONDHEIDSZORG	18
Algemene informatie	18

🛡 Medische verzekering voor Oekraïners met tijdelijke bescherming (RMO)	18
Zorgtoeslag ontvangen	20
1. Huisarts	20
2. Spoedeisende medische zorg	21
3. Geneesmiddelen en apotheken (Apotheek)	22
4. Gespecialiseerde medische zorg	22
5. Tandheelkundige zorg (tandarts).	22
6. Psychologische hulp	22
7. Zwangerschap, bevalling en postnatale zorg in Nederland	24
8. Vaccinatie en preventie	26
9. Nuttige bronnen	27
10. Tips als je naar de dokter gaat	27
 IV. WERK, FINANCIËN	 29
Uitkering (leefgeld)	29
Een baan krijgen	31
👤👔 Werkgelegenheid	31
Werk voor Oekraïense medisch personeel	32
Werk voor Oekraïense docenten	33
Arbeidsrechten	34
Minimumloon	34
Belastingen die worden ingehouden op arbeidsbetalingen	34
Extra betalingen en uitkeringen	35
? Moet ik een Nederlandse bankrekening openen om mijn salaris te ontvangen?	35
? Kan ik tegelijkertijd een salaris en leefgeld ontvangen?	35
 Ondernemerschap	 35
Een eigen bedrijf starten in Nederland	35
 V. DAGELIJKS LEVEN	 37
Persoonlijk en openbaar vervoer	37
🚆 Openbaar vervoer	37
🚲 Fietsen	37
Auto in Nederland	38
 🛒 Supermarkten	 39
Kleding en schoenen	40
🧼 Huishoudchemicaliën en huishoudelijke artikelen	40
💊 Apotheken en gezondheid	41

Co-funded by
the European Union

 Online diensten en hulpmiddelen	41
Gratis en sociale bronnen	41
Nuttige toepassingen	41
VI. ONDERWIJS EN SOCIALISATIE	43
Onderwijs in Nederland	43
Kleuteronderwijs	43
Basisonderwijs	43
 Voortgezet onderwijs	44
Overgangen tussen niveaus	44
Hoger onderwijs: drie niveaus	44
 Bevestiging van in Oekraïne of in het buitenland behaald onderwijs	46
NL Taalcursussen Nederlands	46
Veelgestelde vragen over onderwijs in Nederland	47
Sociale steun en vrijwilligerswerk	49
Sociale initiatieven	49
Andere evenementen in verschillende regio's van Nederland	50

Disclaimer: De Europese Commissie steunt de publicatie van dit materiaal. De inhoud geeft de zienswijzen van de auteurs weer. De Commissie is niet verantwoordelijk voor enig gebruik dat van de hierin opgenomen informatie kan worden gemaakt.

Co-funded by
the European Union

Inleiding

Sinds het begin van de grootschalige invasie van Rusland in Oekraïne in februari 2022 heeft de Europese Unie voor het eerst sinds de invoering in 2001 de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (Temporary Protection Directive, TPD) geactiveerd. Dankzij deze maatregel kregen Oekraïners direct toegang tot verblijfsrechten, werk, basisgezondheidszorg en onderwijs in alle EU-landen, zonder dat zij de lange asielprocedure hoefden te doorlopen.

Toch is basale hulp niet voldoende om de trauma's en onzekerheid van ontheemden op te vangen. Oekraïense burgers in de EU hebben gerichte ondersteuning nodig om weer op eigen benen te staan, hun leven opnieuw op te bouwen en zich thuis te voelen in hun nieuwe omgeving. Ons project wil deze ondersteuning bieden door Oekraïners te helpen de vaardigheden, kennis en het zelfvertrouwen te ontwikkelen die nodig zijn voor succesvolle integratie en welzijn.

Deze handleiding is bedoeld als een praktisch en betrouwbaar hulpmiddel voor Oekraïners die hun weg zoeken in Nederland. Ze behandelt essentiële onderwerpen zoals verblijfsvergunningen, huisvesting, werk, onderwijs en toegang tot gezondheidszorg en sociale voorzieningen. We hopen dat dit boekje niet alleen informatie biedt, maar ook richting, bemoediging en kracht geeft aan iedereen die in een nieuw land een nieuw begin maakt.

Co-funded by
the European Union

I. Legalisatie en documenten

Richtlijn tijdelijke bescherming (Tijdelijke Bescherming)

Vanaf 4 maart 2022 heeft de EU de **Tijdelijke Beschermingsrichtlijn** geactiveerd, die ook voor Nederland geldt. Deze richtlijn verleent Oekraïense vluchtelingen:

- Het recht op verblijf en werk;
- het recht op huisvesting
- toegang tot gezondheidszorg
- toegang tot onderwijs;
- het recht op sociale bijstand;
- het recht op gratis Nederlandse taalcursussen.

Het bewijs van de tijdelijke beschermingsstatus is een **O-document** of een **sticker**: beide worden uitgegeven door de IND - de Nederlandse Migratiedienst.

1. Wie komt in aanmerking voor bescherming

In aanmerking voor tijdelijke bescherming komen

- Oekraïense burgers die vóór 24 februari 2022 in Oekraïne verbleven;
- personen met een vluchtelingen- of humanitaire status in Oekraïne;
- gezinsleden van bovengenoemde categorieën;
- **niet-Oekraïense staatsburgers** die een **langdurige verblijfsvergunning in Oekraïne** hadden en niet veilig naar hun land van herkomst kunnen terugkeren (mits de aanvraag vóór 4 maart 2023 wordt ingediend).
Bijvoorbeeld een van de volgende voorwaarden:
 - Op 23 februari 2022 had je internationale bescherming in Oekraïne, bijvoorbeeld als erkend vluchteling. Of u had een andere vorm van tijdelijke (nationale) bescherming omdat u niet veilig bent in uw land van herkomst.
 - Je had op 23 februari 2022 een geldige permanente verblijfsvergunning in Oekraïne. Je hebt Oekraïne na 26 november

Co-funded by
the European Union

2021 verlaten en bent naar een ander EU-land gegaan. En u bent na 23 februari 2022 niet teruggekeerd naar uw land van herkomst.

- Meer informatie op de [website van de IND \(Nederlands Migratiebureau\)](#)

Veelgestelde vragen over de tijdelijke beschermingsstatus

✓ Tot hoe lang kan ik in Nederland blijven onder TPD?

Volgens de laatste verlenging mag u tot **4 maart 2027** in Nederland blijven onder TPD. Deze verlenging is in juni 2024 goedgekeurd door de Raad van de Europese Unie. [Overheid.nl](#).

✓ Wat gebeurt er na maart 2027?

Er is nog geen definitief besluit genomen over de toekomst na afloop van de TPD. Nederland en andere EU-landen overwegen opties zoals het verlengen van de bescherming, terugkeer of het overstappen op andere vormen van verblijfsvergunningen.

✓ Kan ik permanent verblijf of asiel aanvragen?

Ja, je kunt **asiel aanvragen** of een **reguliere verblijfsvergunning** (bijvoorbeeld voor werk of studie). Het aanvragen van asiel kan echter invloed hebben op uw huidige status onder TPD. Het is aan te raden juridisch advies in te winnen voordat u uw aanvraag indient. [VluchtelingenHelp.nl](#)

✓ Kan ik gezinsleden uit Oekraïne meenemen?

Ja, u kunt **gezinshereniging** aanvragen. Dit geldt voor directe familieleden, zoals uw echtgeno(o)t(e) en minderjarige kinderen. Voor de procedure moet u de juiste aanvraag indienen en de benodigde documenten overleggen.

✓ Wat als mijn wettelijke documenten verlopen zijn?

Als uw **sticker** of **O-document** verloopt, maar u heeft een verlengingsbrief van de IND ontvangen, dan blijft uw document geldig tot 4 maart 2026. Als u zo'n brief niet heeft ontvangen, kunt u het beste contact opnemen met de IND voor opheldering. [IND.nl](#).

✓ Waar kan ik gratis rechtshulp krijgen?

U kunt gratis rechtshulp aanvragen bij de volgende organisaties:

1. **VluchtelingenWerk Nederland (VWN)** - geeft advies over asiel, gezinshereniging en andere juridische zaken.
2. **Het Juridisch Loket** - biedt gratis juridisch advies voor mensen met een laag inkomen. Lees meer: [Gratis juridisch advies](#)

2. Als u niet in aanmerking komt voor een tijdelijke beschermingsstatus

Co-funded by
the European Union

Je hebt bijvoorbeeld geen geldig Oekraïens paspoort, geen geldige Oekraïense verblijfsvergunning of geen vluchtelingenstatus vanaf 23 februari 2022.

- Je kunt asiel aanvragen. Lees meer (in het Engels): [IND - Asielprocedure](#).

Registratie en legalisatie

1. Inschrijving bij de gemeente

A. Inschrijven bij de gemeente

Je moet je inschrijven bij de gemeente waar je woont. Uw gegevens worden opgenomen in de **Basisregistratie Personen (BRP)** - de Databank Bevolking. Zo weten de Nederlandse autoriteiten dat u in Nederland woont.

Je hebt het recht om je in te schrijven in de BRP:

- burgers van Oekraïne;
- personen met een **verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd in Oekraïne** die geldig is vanaf 23 februari 2022.

Voor registratie is een identiteitskaart of een kopie daarvan vereist.

B. Het verkrijgen van een BSN (gepersonaliseerd nummer)

Zodra u zich bij BRP hebt geregistreerd, ontvangt u automatisch een BSN (**Burgerservicenummer**) - een persoonlijk burgeridentificatienummer. Het wordt meestal binnen 4 weken na het indienen van uw aanvraag bij de gemeente verstrekt.

Het BSN is nodig voor:

- werkgelegenheid;
- het aanvragen van een ziektekostenverzekering;
- het aanvragen van subsidies en andere openbare diensten.

!! Belangrijk: controleer of de gegevens in de BRP up-to-date zijn. De burgerlijke staat (huwelijk, kinderen, enz.) kan bijvoorbeeld van invloed zijn op het in aanmerking komen voor uitkeringen of rechten.

C. Afgifte DigiD (digitale identificatie)

Zodra je je BSN hebt ontvangen, kun je een **DigiD** account aanmaken - dit is je digitale "paspoort" voor online toegang tot overheidsdiensten.

Je kunt een DigiD aanmaken op: www.digid.nl

Informatie van de overheid:

[Overheid.nl - Inschrijven in Nederland](#)

2. Verblijfsdocument

Afgifte door IND:

- **O-document** (tijdelijke verblijfsvergunning) of een sticker in uw paspoort;
- Als u geen bewijs heeft van legaal verblijf in Oekraïne per 23 februari 2022 en niet onder de richtlijn tijdelijke bescherming valt, kunt u een W-document krijgen.
- Details (in het Engels): [IND - Tijdelijke Beschermingsdocumenten](#)

Rechten van Oekraïense vluchtelingen

1. Werk

- Recht op arbeid zonder vergunning (twv).
- De werkgever is verplicht dit te melden bij het UWV:
[UWV - Werkgelegenheid Oekraïense vluchtelingen](#)

2. Onderdak

- Huisvesting wordt geregeld via **het COA**, gemeenten of particuliere initiatieven.

3 Onderwijs

- Kinderen zijn verplicht om naar school te gaan. Lees meer (in het Engels): [Onderwijs voor Oekraïners](#)
- Volwassenen hebben recht op inburgerings- en taalcursussen.

4. Medische zorg

- Medische zorg wordt gedekt door de **Regeling Medische Zorg Ontheemden (RMO)**.

In- en uitreizen

1. Reizen

- Als je een geldig Oekraïens biometrisch paspoort hebt, kun je naar de EU reizen **zonder visum** (maximaal 90 dagen binnen een periode van 180 dagen), inclusief reizen van en naar Oekraïne, maar je kunt niet langer dan 28 dagen buiten de EU reizen.

- Bij overtreding van deze voorwaarden kan de tijdelijke beschermingsstatus worden geannuleerd en moet u zich opnieuw registreren. Dit is niet relevant als u aanvullende documenten hebt die uw verblijf in Nederland aantonen.
- Als u niet in het bezit bent van een geldig Oekraïens biometrisch paspoort, kunt u alleen onder de volgende voorwaarden terugkeren naar Nederland:
 - u bent niet buiten het Schengengebied gereisd of minder dan 28 dagen in Oekraïne geweest.
 - u bent niet uit Nederland uitgezet.

2. Terugkeer na reis naar Oekraïne

- Terugkeer is mogelijk als de tijdelijke beschermingsstatus niet verloren is gegaan of als er aanvullende documenten zijn die het verblijf in Nederland bevestigen. Anders - herinschrijving (eerst bij de gemeente, daarna bij IND). Specificeer: [IND - Opnieuw aanvragen tijdelijke bescherming](#)

Einde tijdelijke bescherming

1. Vervaldatum

- Huidige bescherming verlengd tot **4 maart 2026**.
Bron: [IND - Verlenging tijdelijke bescherming](#)

2. In geval van afloop.

- Mogelijkheid tot aanvragen:
 - Asiel (Asielprocedure);
 - werkvergunning (Werk en verblijf);
 - gezinshereniging.

Aanvullende juridische aspecten

1. Sociale bijstand

- Maandelijkse betalingen:
 - Voor voedsel;
 - kleding en persoonlijke uitgaven;
 - aanvullende betalingen voor particuliere huisvesting. Lees meer: [Rijksoverheid - Leefgeldregeling Oekraïne](#)

Als een vluchteling van 18 jaar of ouder gaat werken, stopt de kinderbijslag. Dit gebeurt ook als iemand van 18 jaar of ouder een uitkering van de Nederlandse overheid krijgt. Bijvoorbeeld een werkloosheidsuitkering of een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Meer informatie: in **hoofdstuk IV**.

2 Bankrekeningen

Om een lopende rekening te openen moet een Oekraïense vluchteling meerderjarig zijn, een geldig identiteitsbewijs hebben en in veel gevallen een burgerservicenummer van een Nederlandse gemeente hebben gekregen.

Als een Oekraïense vluchteling geen geldig identiteitsbewijs heeft, zijn er aanvullende soorten documenten die kunnen worden gebruikt om een Nederlandse betaalrekening aan te vragen:

- Een nationaal Oekraïens paspoort in combinatie met een zogenaamd "identiteitsbewijs";
- Een verlopen Engelstalig Oekraïens paspoort dat is vernieuwd door de Oekraïense ambassade;
- Een Oekraïense permanente verblijfsvergunning geldig tot 24 februari 2022, gecombineerd met een geldig paspoort van een ander niet-EU-land;
- Een geldig zogenaamd O-document, dat vanaf juni door de Nederlandse Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) kan worden afgegeven voor Oekraïense vluchtelingen zonder erkend identiteitsbewijs.
- Lees meer (in het Oekraïens): [Betaalvereniging Nederland - Oekraïense vluchtelingen en bankieren](#)

Belastingen: wat je moet weten

◆ 1. Als je werkloos bent en in een sociale huurwoning woont (opvang).

- **Inkomstenbelasting:** Is niet van toepassing als je **geen inkomen** hebt (je werkt niet en ontvangt geen inkomen uit het buitenland).
 Je hoeft geen belastingaangifte te doen als je alleen een uitkering (leefgeld) ontvangt.
- **Gemeentelijke belastingen:** Voor opvangwoningen worden in de regel **geen gemeentelijke belastingen geheven**, zoals:
 - afvalstoffenheffing,
 - water- en rioolheffing,
 - onroerendezaakbelasting.
- Deze kosten worden betaald door de gemeente of de COA-organisatie.
◆ *Het kan zijn dat je een brief ontvangt met informatie over belastingen. In dat geval is het raadzaam om een kwijschelding aan te vragen.*

- **Zorgverzekering:** Als je in opvang woont, ben je **niet verplicht om een reguliere verzekering af te sluiten** - medische zorg wordt gedekt via een aparte RMO-regeling - Regeling Medische zorg Ontheemden. Meer informatie: **in hoofdstuk III**.

◆ 2. Als je gaat werken

Dan worden de volgende belastingverplichtingen voor je geactiveerd:

- **Inkomstenbelasting:** Wordt automatisch ingehouden op je salaris. De tarieven variëren, maar beginnen bij ~36,93% (inclusief sociale premies).
👉 De werkgever dient de gegevens in bij de Belastingdienst.
- **Verplichte ziektekostenverzekering:** Je moet zelf **een verzekering afsluiten**. Dit is verplicht voor iedereen die in Nederland een inkomen verdient.
👉 Je kunt **zorgtoeslag** aanvragen - een subsidie voor verzekeringen.

◆ 3. Moet ik belastingaangifte doen?

- **Niet per se als:**
 - je geen baan hebt;
 - in opvang woont en geen inkomen hebt;
 - je geen betalingen hebt ontvangen van de belastingdienst (bijv. toeslagen).
- **Aanbevolen:**
 - als je minstens een deel van het jaar hebt gewerkt;
 - als je betalingen of toeslagen uit het buitenland hebt ontvangen;
 - als je belastingteruggave wilt (bijv. voor herberekening als je van baan verandert).

◆ 4. Belastingvrijstelling (Kwijtschelding)

Als je een belastingbrief hebt ontvangen maar niet kunt betalen, kun je een **vrijstelling** aanvragen.

De aanvraag doe je via de website van je **gemeente**.

Voorbeeld voor Amsterdam:

👉 [Amsterdam - Kwijtschelding aanvragen](#)

Belastingoverzicht:

Situatie	Belastingen	Verzekering	Opmerking
Niet werkzaam, woont in opvang	Geen	Via RMO	Bijna alles gedekt

Co-funded by
the European Union

Werkend	Ja	Verplicht	Moet aangifte doen
Je woont in een privéwoning	Mogelijk	Verplicht	Er kunnen gerichte subsidies (toeslagen) worden verkregen.

Co-funded by
the European Union

II. Accommodatie en logies

Soorten accommodatie

Oekraïense vluchtelingen kunnen in drie soorten accommodatie wonen:

1. **Gemeentelijke opvanglocaties (opvanglocaties)** - worden door de lokale autoriteiten verstrekt en omvatten voedsel en basisvoorzieningen. Ongeveer **60 procent van de** Oekraïeners woont daar.
2. **Onderdak bij gastgezinnen** - ongeveer **35 procent van de** Oekraïeners in particuliere onderkomens verbleef bij Nederlandse of Oekraïense gezinnen (gegevens van Opora, 2023).
3. **Huurwoningen** - ongeveer **42% van de** Oekraïeners in Amsterdam huurde zelf een woning. Dit zijn meestal gezinnen met een hoog opleidingsniveau en werk in de IT, het onderwijs of het management.

Huurwoningen

1. Waar zoek ik woonruimte?

📄 Online platforms:

- [Funda.nl](https://www.funda.nl) - een van de populairste sites (vaak bemiddelingsbureaus)
- [Pararius.nl](https://www.pararius.nl) - aggregator van advertenties van bemiddelingsbureaus
- [Kamernet.nl](https://www.kamernet.nl) - voor studenten en alleenstaanden (kamers, studio's)
- [Huurwoningen.nl](https://www.huurwoningen.nl) - aggregator van advertenties van bureaus
- **[Facebook-groepen]**: "Oekraïeners in Nederland", "Kamers/Wonen in Amsterdam", etc.

2. Soorten verhuur

Particuliere verhuur (*vrije sector*)

- Geen inkomensbeperkingen
- Hogere prijs

Co-funded by
the European Union

- Geen huursubsidies
- Meestal sneller te vinden, maar duurder

✓ Sociale huurwoning

- Voor mensen met een laag inkomen
- Huurprijs ≤ €879,66 (voor 2025)
- Lange wachtlijsten (maanden tot jaren)
- Vereist inschrijving op websites zoals:
 - [WoningNet](#)
 - [Woonnet Haaglanden](#)
 - [Thuis in Limburg](#)

3. Welke documenten heb je nodig?

Voor het huren van een woning heb je meestal nodig:

- Paspoort of verblijfsvergunning
- BSN (Burgerservicenummer)
- Uittreksel BRP (adresregistratie)
- Inkomens- of arbeidsverklaring (contract / salarisstroken)
- Soms een referentie van een vorige huisbaas

Als er geen werk of inkomen is - is een **garantsteller (garantiebrief)** nodig van iemand met een officieel inkomen in Nederland.

4. Hoeveel kost het om te huren

Stad	Kamer	Studio	Appartement (1 slaapkamer)
Amsterdam	€700-1200	€1000-1600	€1300-2200+
Rotterdam / Den Haag	€500-900	€850-1400	€1100-1800
Kleine steden	€350-700	€700-1100	€900-1500

Extra's:

- **Waarborgsom:** meestal 1-2 maanden huur
- **Administratiekosten:** worden soms in rekening gebracht door agentschappen (maximaal een maand betaling).

5. Waar moet je op letten?

- ✓ Controleer of de verhuurder of het bureau geregistreerd staat.
Betaal nooit vooruit tenzij u de woning heeft gezien en een contract heeft getekend.
- ✓ Controleer of het mogelijk is om **je in te schrijven (inschrijven)** - belangrijk voor uitkeringen en verzekeringen.
- ✓ Teken een **huurcontract** - zelfs voor korte periodes.

💡 6. Nuttige tips

- 📄 **Vraag om een tolk** als je niet zeker bent van de voorwaarden van het contract
- 🧑 **Sluit je aan bij andere huurders** - het is goedkoper om met z'n tweeën of drieën te huren
- 📄 Controleer of je **huurtoeslag** kunt aanvragen - als je huur $\leq$ €879 is en je inkomen onder de drempel ligt.

? Welke factoren beïnvloeden de kans om een woning te huren?

- **Werkende volwassenen in het gezin:** hoe meer **werkende volwassenen in het gezin**, hoe groter de kans om te huren.
- **Beroep:** de beste kansen hebben mensen die in de IT, het onderwijs of het management werken.
- **Het hebben van kinderen:** vermindert de kansen door beperkingen op het aantal huurders.
- **Type werk:** de voorkeur gaat uit naar mensen met een arbeidscontract van 12 maanden of langer.

Aankoop van woonruimte

Oekraïense ontheemden onder tijdelijke bescherming hebben het recht om in Nederland een woning te kopen, maar in de praktijk is dat met een tijdelijke status **erg moeilijk, omdat banken terughoudend zijn met het verstrekken van hypotheek** aan Oekraïners met een tijdelijke status:

- Geen verblijfsvergunning of langdurig visum.
- Geen vast contract.
- Geen kredietverleden in Nederland.
- Geen kapitaal voor een aanbetaling (meestal 10-20%).

Goedkeuring van een hypotheek is mogelijk in uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld als:

- Een van de gezinsleden een EU-burger is.
- Er langdurig inkomen en spaargeld is.
- Er een bank is gevonden die bereid is het risico te nemen.

Het wordt aanbevolen om de websites te gebruiken die hierboven in het gedeelte over huren worden genoemd om een woning te vinden, maar er zijn er nog meer: [Jaap.nl](https://jaap.nl) en [Huislijn.nl](https://huislijn.nl) publiceren vaak woningaanbiedingen die niet op populaire websites staan, dus als je op verschillende sites kijkt, vergroot je je kansen om unieke aanbiedingen te vinden.

Co-funded by
the European Union

Tips voor het vinden van een appartement

- Gebruik **meerdere platforms** om zo goed mogelijk te zoeken en woningen te vinden die niet overal staan.
- **Stel** indien mogelijk **alerts of meldingen in** om snel op de hoogte te zijn van nieuwe aanbiedingen, aangezien de markt snel verandert. U kunt diensten gebruiken die geschikte opties van een zeer groot aantal bedrijven in één keer naar uw e-mail sturen, bijvoorbeeld [rentlam.com](https://www.rentlam.com).
- Bereid van tevoren documenten voor (bewijs van inkomen, identiteitsbewijs, goedkeuring van de hypotheek in principe), want de concurrentie kan groot zijn.
- Wees op je hoede voor oplichters; controleer altijd de legitimiteit van aanbiedingen en betaal nooit voordat je de woning persoonlijk hebt geïnspecteerd.

Co-funded by
the European Union

III. Gezondheidszorg

Algemene informatie

De gezondheidszorg in Nederland is sterk ontwikkeld, georganiseerd en gebaseerd op de principes van verzekeringsgeneeskunde. Iedereen die in het land woont, moet een ziektekostenverzekering hebben.

Sinds 2022 hebben Oekraïners die onder **tijdelijke bescherming** in Nederland verblijven **speciale toegang tot medische zorg** die op kosten van de staat of via speciale programma's wordt verstrekt.

Medische verzekering voor Oekraïners met tijdelijke bescherming (RMO)

Je bent automatisch verzekerd

Als je een Oekraïens paspoort/ID en een **BSN (persoonsnummer in Nederland)** hebt, ben je **automatisch verzekerd voor de RMO** (Regeling Medische zorg Ontheemden) **van de overheid**. Je hoeft geen aparte verzekering af te sluiten.

Wat RMO dekt

- Afspraken bij de huisarts
- Ziekenhuisbehandeling (spoedeisende en geplande)
- Medicijnen op recept
- Hulp bij zwangerschap en bevalling
- Psychologische en psychiatrische zorg (gedeeltelijk)
- Tandheelkunde: tot 18 jaar of in noodgevallen

Medische zorg in het buitenland

Op reis buiten Nederland?

➔ Je hebt **toestemming nodig van je verzekeraar (RMO)**.

In noodgevallen kan zorg worden vergoed, maar **meestal wordt medische behandeling in het buitenland niet gedekt**.

Hoe kom ik achter je RMO-verzekeringsnummer?

Je hebt je RMO-nummer misschien alleen nodig als je arts erom vraagt.

Om het te achterhalen:

 Bel het nummer: **085 - 0501 420**

Geef op:

- BSN
- Geboortedatum
- Achternaam

Als je geen BSN hebt

Ben je niet ingeschreven bij de gemeente (BRP)?

➔ Dan heb je nog steeds **recht op gratis medische zorg**.

De kosten worden gedekt door het budget voor onverzekerden - u hoeft niets te doen.

Als u geen staatsburger van Oekraïne bent

Als u asiel aanvraagt, geldt een ander systeem - **RMA** (voor asielzoekers). U **betaalt ook niet voor medische diensten**.

Volledige informatie en contacten in het Oekraïens:

 rmoekraine.nl

Basispakket

- Verplicht voor alle inwoners van het land.
- Omvat medische basisdiensten: doktersbezoek, ziekenhuisopname, bevalling, spoedeisende hulp, enz.
- De kosten en inhoud zijn hetzelfde voor alle verzekeringsmaatschappijen.
- De maatschappijen zijn verplicht om elke aanvrager te accepteren zonder toeslagen voor leeftijd of gezondheid.
- Het principe van het systeem is **sociale solidariteit**: iedereen betaalt mee aan de totale kosten van de gezondheidszorg.

Aanvullende verzekering

- Dekt diensten die niet in het basispakket zitten (bijv. brillen, fysiotherapie).
- Niet verplicht, kan van worden afgezien.
- Voorwaarden en prijzen verschillen per verzekeraar.
- De verzekeraar heeft het recht om toelating te weigeren of medische gegevens op te vragen.
- **RMO-regels zijn niet meer van toepassing** als je zelf een verzekering afsluit.

Kosten

- **Basispremie (nominale premie):** €120-150 per maand.
- **Inkomensbijdrage (ZVW):** een percentage van uw inkomen, betaald door uw werkgever.
- **Kinderen onder de 18:** gratis voor het basispakket (registratie vereist binnen 4 maanden na geboorte).

Financiële bijstand

- Mensen met een laag inkomen kunnen een **zorgtoeslag** krijgen:
▶ Meer informatie: [overheid.nl - zorgtoeslag](https://overheid.nl/zorgtoeslag)

Zorgtoeslag ontvangen

1. Huisarts

Een sleutelfiguur in de gezondheidszorg

Alle medische verwijzingen beginnen bij een **huisarts** - dit is een arts die:

- eerstelijnszorg verleent,
- recepten uitschrijft,
- doorverwijst naar specialisten (bijv. cardioloog, dermatoloog, enz.),
- langdurige zorg biedt (als "jouw" persoonlijke arts).

Wat te doen:

1. Zoek een huisarts bij jou in de buurt en schrijf je in.
2. In noodsituaties kun je ook gaan zonder je in te schrijven, maar dit wordt niet aanbevolen.
3. Je moet van tevoren een afspraak maken (online of telefonisch).

In Nederland moet je voor niet-spoedeisende gezondheidsklachten altijd eerst contact opnemen met de huisarts bij jou in de buurt. Bijvoorbeeld als je zwanger bent, medisch advies

Co-funded by
the European Union

nodig hebt of psychische problemen hebt zoals slaapproblemen, angsten en depressieve gedachten.

Als je bijvoorbeeld verkouden bent, hoef je niet meteen naar de huisarts. Je kunt verkoudheidsmiddelen kopen bij een apotheek of een drogist en parfumerie (Kruidvat, Etos en anderen). Als de verkoudheid aanhoudt, kun je een afspraak maken met je huisarts.

Arene app

Is je huisarts ver van je huis of heb je nog geen huisarts? Je kunt de Arene mobiele app gebruiken om snel contact op te nemen met je huisarts. Je kunt de app gebruiken om je huisarts vragen te stellen, testresultaten te controleren of een herhaalrecept aan te vragen. Je kunt ook een videogesprek met je huisarts voeren. Je moet je registreren om de app te gebruiken.

Link: <https://www.arene.nl/samenwerken/registratie-oekraiense-vluchtelingen>

Uwzorgonline app

Bent u al ingeschreven bij uw lokale huisarts? Dan kunt u gebruik maken van de mobiele app 'Uwzorgonline'. U kunt de app gebruiken om vragen te stellen aan uw huisarts, een afspraak te maken, testresultaten te bekijken of een herhaalrecept aan te vragen.

Link: <https://uwzorgonline.nl/consumenten/>

2. Spoedeisende medische zorg

Spoedeisende huisartsenpost van dienst

Is de huisartsenpost gesloten, maar heb je dringend medische hulp nodig en kun je niet wachten tot morgen of maandag? Dan kun je bellen met de huisartsenpost bij jou in de buurt. De dienstdoende huisartsen zijn 's avonds en in het weekend beschikbaar.

Een medewerker zal je vragen of je naar de dienstpost kunt komen of dat je een reguliere afspraak met een huisarts moet maken. De dienstdoende huisarts kan je ook doorverwijzen naar de spoedeisende hulp van het ziekenhuis.

Let op: Bel altijd de huisartsenpost voordat je naar de spoedeisende hulp in het ziekenhuis gaat. De enige uitzondering is in een levensbedreigende situatie. Bel in dat geval 112 voor een ambulance.

- **Telefoonnummer ambulance: 112** - alleen voor levensbedreigende situaties.
- **Telefoonnummer voor noodgevallen (niet levensbedreigend):** kun je vinden bij je huisarts of op internet door je woonplaats + "huisartsenpost" in te voeren.

3 Geneesmiddelen en apotheken (Apotheek)

- Medicijnen op recept worden verstrekt met een recept van een huisarts of gespecialiseerde arts.
- U kunt de medicijnen krijgen **bij een apotheek** bij u in de buurt. Je moet je eerst inschrijven bij een apotheek (vaak online op de website van de apotheek). Wanneer je medicijnen voorschrijft, vertel je je arts bij welke apotheek je bent geregistreerd; je ontvangt dan een bericht of telefoontje van de apotheek wanneer de medicijnen klaar zijn om te worden verstrekt. Een papieren recept is niet nodig.
- Vrij verkrijgbare medicijnen zoals pijnstillers, koortswerende middelen, middelen tegen brandend maagzuur, enz. kun je kopen bij supermarkten en buurtwinkels: Etos, Kruidvat en andere.
- Apotheken zijn meestal open van 8:00 tot 17:30, apotheken met nooddienst zijn 's avonds en in het weekend open.

4. Gespecialiseerde medische zorg

- Je kunt niet **rechtstreeks** naar een specialist (cardioloog, neuroloog, chirurg, enz.).
- Je moet eerst een verwijzing van je huisarts krijgen.
- De afspraak kan een paar weken later zijn, afhankelijk van de urgentie.

5. Tandheelkundige zorg (tandarts).

- Je kunt een tandarts bij jou in de buurt vinden en een afspraak maken via de website of telefonisch.
- Tandheelkundige zorg voor volwassenen: tandheelkundige zorg **wordt niet vergoed door de RMO**, behalve in noodgevallen. De RMO vergoedt tandheelkundige behandelingen alleen bij acute pijn en tot een maximum van €350 per jaar. Het is belangrijk dat de kliniek of arts deelneemt aan het RMO-programma, anders vergoedt de RMO de kosten niet.
- De RMO vergoedt geen orthodontisten. Maar er zijn 16 orthodontiepraktijken van TopOrtho in Nederland die orthodontische spoedzorg voor vluchtelingen aanbieden voor maximaal €350. TopOrtho is een onafhankelijke kliniek die niet is aangesloten bij de RMO.
- Hulp voor kinderen tot 18 jaar: basis tandheelkundige diensten (controles, vullingen) - **vergoed door de RMO**.

6. Psychologische hulp

- Neem contact op met huisarts, zij kunnen
 - je doorverwijzen naar een psycholoog (GGZ),
 - medicijnen voorschrijven,
 - begeleiding aanbieden als onderdeel van de psychologische basiszorg.

- Als je een verwijzing van je huisarts krijgt, **worden sommige behandelingen vergoed door je zorgverzekering**. Vraag je huisarts welke behandelingen voor jou gratis zijn.
- **Psychologische hulp in het Oekraïens**
 - "Empatia" is een programma voor psychologische hulp aan Oekraïners in Nederland in de Oekraïense taal. Je kunt contact opnemen met Empatia als je psychologische ondersteuning nodig hebt. De diensten van Empatia worden vergoed door de RMO zorgverzekering.
 - Heb je psychologische ondersteuning nodig? Bel de hulplijn: 0031 10 200 5088 (ma-vr 9.00 - 17.00 uur) of bezoek de website: <https://www.empatiaprogram.nl/>.

Diagnoses en gespecialiseerd advies (ASS, ADHD, PTSS en andere)

- Als je kind een autismespectrumstoornis heeft, moet je contact opnemen met de Jeugd-GGZ kinderpsychologische dienst. Je kunt een verwijzing naar de Jeugd-GGZ krijgen via je huisarts, schoolarts of consultatiebureau. Er is ook een speciale Facebookgroep met informatie om Oekraïense kinderen met ASS in Nederland te helpen: <https://www.facebook.com/groups/669421607608625/>.
- Naast autismespectrumstoornissen zijn er vaak nog andere aandoeningen bij kinderen die de moeite waard zijn om op te letten. Een daarvan is **aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit** (ADHD). In Nederland wordt deze diagnose gesteld door een psychiater of kinderarts, waarna gedragstherapie en, indien nodig, medicatie kan worden voorgeschreven. Het is belangrijk dat ouders de school vooraf informeren: *op basis* van de diagnose kan een individueel ondersteuningsplan worden opgesteld.
- Als **dyslexie** (leesstoornis) wordt vermoed, zijn Nederlandse scholen verplicht om een eerste diagnose te stellen en, indien nodig, door te verwijzen voor een diepgaand onderzoek. Als de diagnose wordt bevestigd, kan de staat de kosten gedeeltelijk vergoeden. Aanvullende hulp is beschikbaar via het schoolondersteuningssysteem of de verzekering.
- Problemen met schrijven (**dysgrafie**) en tellen (**dyscalculie**) komen ook vaak voor. Hoewel deze aandoeningen niet altijd formeel gediagnosticeerd worden, kunnen scholen onderwijsondersteuning bieden, afhankelijk van de individuele behoeften van het kind.
- **Spraak- en taalontwikkelingsstoornissen en vertragingen in de taalontwikkeling** kunnen behandeld worden met een verwijzing van de *huisarts*. Soms werken logopedisten op scholen. De verzekeringsmaatschappij vergoedt dergelijke diensten meestal als er een medische verklaring is.
- Door de oorlogsgebeurtenissen en de gedwongen verhuizing kunnen kinderen **angststoornissen** of een **posttraumatische stressstoornis** hebben. In dergelijke gevallen is er hulp beschikbaar via de *jeugdpsychiatrische* dienst (GGZ), maar houd er rekening mee dat er een wachtlijst kan zijn. Je kunt ook contact opnemen met de schoolpsycholoog of maatschappelijk werk, als de school er een heeft.
- Als bij een kind **epilepsie** is vastgesteld, is het belangrijk om de school hiervan op de hoogte te stellen en wordt er een speciaal medisch rapport opgesteld. Behandeling en

follow-up worden verzorgd door de huisarts en een kinderarts en de kosten worden gedekt door de verzekering.

7. Zwangerschap, bevalling en postnatale zorg in Nederland

Als je een zwangerschap vermoedt

- Doe een test en ga naar uw **huisarts** of **verloskundige** - ook als u twijfelt.
- De huisarts zal de zwangerschap bevestigen en je vertellen wat de volgende stappen zijn.
- Je hebt twee keuzes:
 - **Je wilt de zwangerschap behouden.**
 - **Je wilt de zwangerschap beëindigen.**

Als je niet zeker bent

- Neem contact op met huisarts voor counseling.
- Je kunt ook **een anoniem consult** boeken bij een speciale kliniek.
- Alle informatie blijft **vertrouwelijk**.

Als je de zwangerschap wilt afbreken

- Bespreek een plan van aanpak met uw arts.
- In Nederland is abortus legaal tot de **24e week**.
- De procedure **is veilig en legaal**. Het heeft geen invloed op je mogelijkheden om in de toekomst kinderen te krijgen.

Als je de zwangerschap wilt redden

- Zoek zo snel mogelijk een **verloskundige**. De huisarts of de manager van het opvangcentrum kan je helpen.
- Er worden controles uitgevoerd:
 - Elke 4 weken (in het begin),
 - Om de 2 à 3 weken (in het tweede trimester),
 - Elke week (aan het einde van de zwangerschap).
- De afspraken controleren de ontwikkeling en de hartslag van de baby, de bloeddruk en de foetale positie.

ULTRASOUND

- Er zijn meestal **3 echo's**. Deze worden vergoed door het RMO-programma.
- Extra echo's zijn voor eigen rekening, tenzij er een medische reden is.

Postnatale zorg (kraamzorg)

Co-funded by
the European Union

- Je hebt recht op **24 uur hulp gedurende 8 dagen** na de bevalling (soms meer).
- De _____ helper _____ helpt:
 - Voor de baby en jezelf zorgen,
 - Het huis schoonhouden,
 - Zorgen voor andere kinderen.
- Vraag hulp aan voor **de 20e week van de zwangerschap**.

Voorbereiden op de bevalling

- Pak van tevoren een tas in met spullen voor de bevalling.
- Dingen zoals kleding, documenten, snacks, hygiëneartikelen.

Waar bevallen?

- Je kunt **thuis, in het ziekenhuis of in een kraamhotel** bevallen.
- Als je in het centrum van het COA woont, zul je in een **ziekenhuis of kraamhotel** bevallen.

Na de bevalling

- Een arts controleert je conditie en kan je hechten.
- Een postnatale assistente helpt bij de verzorging van je pasgeboren baby.
- Er is **extra hulp** beschikbaar als dat nodig is.
- Ga naar je gynaecoloog of huisarts om je herstel te controleren.

De baby inschrijven

- Meld je kind **binnen 3 dagen** na de geboorte aan bij de **gemeente**.
- Als je niet getrouwd bent, zorg dan voor een officiële erkenning van het vaderschap.
- Geef de geboorte van het kind aan bij de **IND** (formulier M35-J).

Uitkeringen

- Als je een kind hebt, kun je een uitkering krijgen:
 - **Kinderbijslag** - via de SVB.
 - **Kindgebonden budget** - als je een laag inkomen hebt.
 - **Kinderopvangtoeslag** - als het kind naar de kleuterschool gaat.

Zwangerschapscursus

- Je kunt een cursus volgen over zwangerschap, bevalling en kinderopvang.
- Vraag je verloskundige naar de mogelijkheden.
- **De RMO dekt** de kosten van de cursus **niet**.

Kindbegeleiding

- Kinderen worden tot 4 jaar op het **consultatiebureau** gezien.
- Regelmatige controles en vaccinaties worden daar uitgevoerd.

Een testament maken

- Je kunt een **testament** maken om een voogd voor je kind te benoemen.
- Neem contact op met een notariskantoor of het **Juridisch Loket**.

8. Vaccinatie en preventie

- Kinderen worden gratis gevaccineerd volgens de nationale vaccinatiekalender en dit gebeurt via het **consultatiebureau**.
- Volwassenen kunnen vaccinaties krijgen tegen COVID-19, griep, enz.
- Je kunt een vaccinatie aanvragen via **de huisarts** of de **GGD** (Gemeentelijke Gezondheidsdienst).

Nederland heeft een Rijksvaccinatieprogramma, dat tot doel heeft kinderen te beschermen tegen infectieziekten. Dit programma is een aanbeveling, maar niet verplicht. Als ouder kun je zelf kiezen of je kind gevaccineerd moet worden. In Nederland vaccineren verreweg de meeste ouders hun kinderen.

Voor vaccinaties die geen deel uitmaken van het Rijksvaccinatieprogramma kunt u contact opnemen met uw huisarts.

Rijksvaccinatieprogramma:

Leeftijd	Vaccinatie	Beschermt tegen
6-9 weken	1. Rota 2. DTaP-IPV-Hib-HBV*.	Rotavirus Difterie, tetanus, kinkhoest, polio, <i>Haemophilus influenzae</i> type B, hepatitis B
3 maanden	1. Rota 2. DTaP-IPV-Hib-HBV 3. Pneumo	Rotavirus Difterie, tetanus, kinkhoest, polio, <i>Haemophilus influenzae</i> type B, hepatitis B Pneumokokken
5 maanden	1. DTaP-IPV-Hib-HBV 2. Pneumo	Difterie, tetanus, kinkhoest, polio, <i>Haemophilus influenzae</i> type B, hepatitis B Pneumokokken

12 maanden	1. DTaP-IPV-Hib-HBV 2. Pneumo	Difterie, tetanus, kinkhoest, poliomyelitis, <i>Haemophilus influenzae</i> type B, hepatitis B Pneumokokken
14 maanden	1. MMR 2. MenACWY	Bof, mazelen, rodehond Meningokokkeninfectie type ACWY
3 jaar	MMR	Bof, mazelen, rodehond
5 jaar	DT-IPV	Difterie, tetanus en polio
10 jaar	HPV (2 doses, 2e na 6 maanden)	Humaan papillomavirus
14 jaar	1. DT-IPV 2. MenACWY	Difterie, tetanus en poliomyelitis Meningokokken ACWY.

* Alleen als de moeder tijdens de zwangerschap niet is ingeënt tegen kinkhoest (maternale kinkhoestvaccinatie) en in bijzondere gevallen. Dit wordt met je besproken door de arts op de neonatale polikliniek.

** Kinderen geboren tussen 1 januari 2016 en eind 2021 krijgen een 2e MMR-vaccinatie tussen de 5 en 9 jaar.

Het is aan te raden om een lijst van gegeven vaccinaties te hebben, zodat je de kalender kunt aanpassen om rekening te houden met de reeds gegeven vaccinaties.

9. Nuttige bronnen

- **Zorgverzekeringslijn** - gratis medisch en verzekeringsadvies: www.zorgverzekeringslijn.nl
- **Rijksoverheid** - website van de overheid: www.rijksoverheid.nl
- **Pharos** - medische informatie in gewone taal (ook in het Oekraïens): www.pharos.nl
- **GGD** - informatie over preventie, vaccinatie, seksuele gezondheid: www.ggd.nl

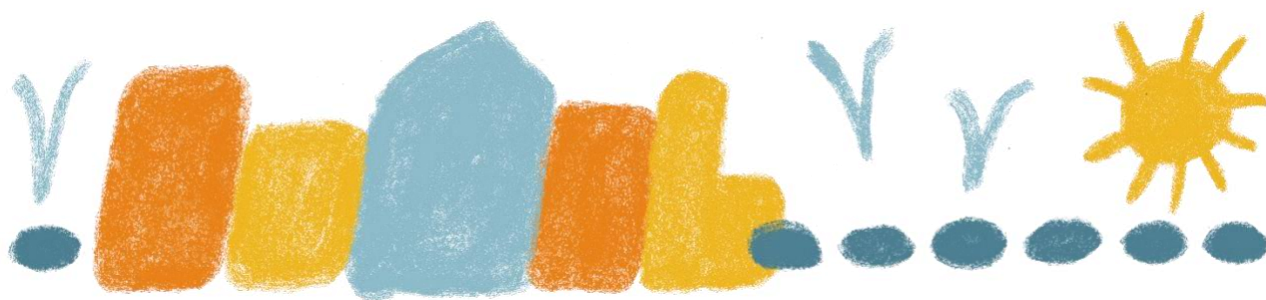
10. Tips als je naar de dokter gaat

1. Zorg dat je altijd bij je hebt:
 - a. BSN (persoonlijk nummer),
 - b. je tijdelijke beschermingsdocument,
 - c. de gegevens van je huisarts.

**Co-funded by
the European Union**

2. Als je een tolk nodig hebt, vertel dit dan van tevoren. Soms kan de gemeente of vrijwilligers helpen.
3. Wees niet bang om naar een dokter te gaan - de RMO dekt de noodzakelijke kosten en artsen in Nederland zijn verplicht om iedereen in nood te helpen, ongeacht taal of status.

IV. Werk, financiën

Uitkering (leefgeld)

Oekraïense vluchtelingen die in Nederland verblijven onder de tijdelijke beschermingsrichtlijn (TPD) kunnen **leefgeld** ontvangen. De hoogte van en de voorwaarden voor deze toelage zijn afhankelijk van verschillende factoren, waaronder het type accommodatie, gezinssamenstelling en inkomen.

De toelage is beschikbaar voor Oekraïense vluchtelingen die:

- Ingeschreven staan in de gemeente en een **BSN (burgerservicenummer)** hebben.
- In een **gemeentelijk opvanghuis** of bij **particulieren** (gastgezinnen) wonen.
- **Geen eigen inkomen hebben** (uit werk, werkloosheid of arbeidsongeschiktheid). [VluchtelingenHulp](#)

Als een **volwassen gezinslid (18+)** gaat werken of een uitkering ontvangt, stopt de uitkering voor het hele gezin vanaf de eerste dag van de volgende maand.

Hoogte van de uitkering vanaf 1 januari 2025

De toelage bestaat uit drie componenten en is afhankelijk van de samenstelling en grootte van het gezin:

Leeftijd van de vluchteling en gezinssamenstelling	Geld voor kleding	Geld voor voedsel	Aanvullende toelage
Elke leeftijd, alleenstaande vluchteling zonder gezin	€62,66	€252,18	€77,16

Vluchteling 18 jaar en ouder, gezin van 2 personen	€62,66	€252,18	€77,16
Vluchteling 18 jaar en ouder, gezin van 3 personen	€62,66	€214,29	€77,16
Vluchteling 18 jaar en ouder, gezin van 4 personen of meer	€62,66	€189,13	€77,16
Vluchteling jonger dan 18 jaar, gezin van 2 personen	€62,66	€210,05	€77,16
Vluchteling jonger dan 18 jaar, gezin van 3 personen	€62,66	€178,53	€77,16
Vluchteling jonger dan 18 jaar, gezin van 4 personen of meer	€62,66	€157,61	€77,16

Een gezin omvat de volgende personen:

- echtgenoten of partners gelijkgesteld aan gehuwden;
- hun ongehuwde kinderen jonger dan 18 jaar;
- een voogd die verantwoordelijk is voor ongehuwde kinderen jonger dan 18 jaar.

Gezinsleden omvatten niet:

- grootouders;
- ooms en tantes;
- getrouwde kinderen jonger dan 18 jaar;
- kinderen van 18 jaar en ouder.

Zij zijn een afzonderlijk persoon of een afzonderlijk gezin volgens de regels.

Co-funded by
the European Union

Lees meer: [Huursubsidie](#)

Welke invloed heeft het type woning op de toeslag?

- **Gemeentelijke opvang met voeding:** er wordt alleen een deel voor kleding en persoonlijke uitgaven betaald (€62,66).
- **Gemeentelijk onderdak zonder eten:** de delen voor eten en kleding worden betaald.
- **Onderdak bij particulieren:** alle drie de delen van de vergoeding worden betaald.
- **Eigen huisvesting (gehuurd of gekocht):** geen recht op de toeslag. [Utrecht.nl](#)

Verplichting om inkomen op te geven

Als je inkomsten hebt (werk, uitkering), ben je verplicht om dit door te geven aan de gemeente. Anders kan je uitkering worden stopgezet en kan je een schuld in rekening worden gebracht.

Afhankelijkheid van de provincie of gemeente

Hoewel de basisregels op nationaal niveau zijn vastgesteld, kunnen sommige details (bv. hoe je een aanvraag indient, timing van de betalingen) van gemeente tot gemeente verschillen. Het is aan te raden om contact op te nemen met je plaatselijke gemeente voor nauwkeurige informatie.

Een baan krijgen

Als je in Nederland bent onder de Tijdelijke Beschermingsrichtlijn (TPD), heb je het recht om betaald werk aan te nemen **zonder dat je een tewerkstellingsvergunning **nodig hebt****. [Overheid.nl](#)

Werkgelegenheid

Online platforms om vacatures te zoeken:

1. **Indeedy Nederland** is een van de grootste banenzoekplatforms in Nederland:
 <https://www.indeed.nl>
2. **Nationale Vacaturebank** is een populaire Nederlandse vacaturebank met filters op opleidingsniveau en regio:
 <https://www.nationalevacaturebank.nl>
3. **LinkedIn** - voor het vinden van gekwalificeerde banen, vooral in internationale en Engelstalige bedrijven:
 <https://www.linkedin.com/jobs>
4. **Werk.nl** - de officiële website van het UWV, met vacatures en informatie over werknemersrechten:
 <https://www.werk.nl>
5. **Glassdoor Nederland** - voor het zoeken naar vacatures met de mogelijkheid om reviews van werkgevers te lezen:
 <https://www.glassdoor.nl>

Uitzendbureaus:

1. **Randstad** - het grootste uitzendbureau van Nederland:
 <https://www.randstad.nl>

Co-funded by
the European Union

2. **Tempo-Team** - onderdeel van de Randstad Groep, biedt veel banen voor starters en migranten:
👉 <https://www.tempo-team.nl>
3. **Manpower Nederland** - internationaal uitzendbureau:
👉 <https://www.manpower.nl>
4. **YoungCapital** - gespecialiseerd in vacatures voor studenten, young professionals en Engelstalige kandidaten:
👉 <https://www.youngcapital.nl>
5. **Start People** - een van de leiders op de uitzendmarkt:
👉 <https://www.startpeople.nl>
6. **OTTO Work Force** - werkt met migranten, waaronder Oekraïners en Polen; biedt banen in de logistiek, landbouw en productie:
👉 <https://www.ottoworkforce.com/nl>

Lees meer (in het Engels): [RefugeeHelp - Uitzendbureaus](#)

Voor een baan moet u beschikken over

- een geldig paspoort;
- een sticker of O-document van de IND waaruit blijkt dat u een tijdelijke beschermde status heeft;
- een BSN (burgerservicenummer).
- Lees meer: [Overheid.nl](#); [VluchtelingenWerk](#)

Lees meer: [VluchtelingenWerk - Arbeidsvoorwaarden](#)

Werk voor Oekraïense medisch personeel

Om in Nederland in medische instellingen te mogen werken, moet je aan een aantal eisen voldoen, vooral als het gaat om hooggekwalificeerde medische beroepen: hoger medisch personeel (arts, tandarts, apotheker), middelbaar medisch personeel (verpleegkundige, paramedicus, enz.).

Een uitzondering vormen assistenten in tandheelkundige en orthodontische klinieken. Hieronder staan de basisstappen en vereiste documenten:

1. Erkenning van een medisch diploma

Als je wilt werken in een gereguleerd medisch beroep (bijv. arts, verpleegkundige, apotheker), moet je een diploma-erkenningsprocedure doorlopen en slagen voor een Nederlands taalexamen. Dit traject duurt meestal tussen de 3 en 7 jaar en gaat gepaard met dure examens.

Om de procedure te starten heb je nodig

- Een kopie van je paspoort of andere identiteitskaart
- Een kopie van je diploma en cijferbijlagen

Co-funded by
the European Union

- Een beëdigde vertaling van de documenten als deze niet in het Engels, Duits, Frans of Nederlands zijn.

Meer informatie is te vinden op de website (in het Engels): [BIG-register](#)

2. Kennis van de Nederlandse taal

Voor de meeste medische beroepen is een beheersing van de Nederlandse taal van minimaal B2 vereist. Dit wordt bevestigd door een certificaat, bijvoorbeeld Staatsexamen NT2. Meer informatie over de taaleisen vind je op de website (in het Engels): [KNMG](#)

3. Registratie in het BIG-register

Zodra je diploma is erkend, moet je je inschrijven in het BIG-register, waarmee je je recht bevestigt om gereguleerde beroepen in de gezondheidszorg uit te oefenen. Registratie is verplicht voor beroepen als arts, verpleegkundige en apotheker. Informatie over het registratieproces is beschikbaar op de website (in het Engels): [BIG-register](#)

4. Gespecialiseerde programma's voor psychologen

Als je psycholoog bent, kan Empatia je helpen je diploma te erkennen en een baan in Nederland te vinden. Lees meer (in het Oekraïens): [Empatia](#)

Werk voor Oekraïense docenten

Oekraïense docenten kunnen in de volgende functies aan de slag op Nederlandse scholen:

- **Onderwijsassistenten:** assisteren bij het lesgeven, vooral in klassen voor Oekraïense kinderen.
- **Leraren:** met de juiste kwalificaties en diploma-erkenning.
- **Docenten Engels:** met de juiste kwalificaties en ervaring.

Benodigde documenten en vereisten

Om in onderwijsinstellingen in Nederland te kunnen werken, hebben Oekraïense docenten mogelijk het volgende nodig:

- **Diploma lerarenopleiding** en erkenning daarvan in Nederland.
- **Certificaat Nederlandse taalvaardigheid** (niveau afhankelijk van de functie).
- BSN-nummer (burgerservicenummer).
- **Een geldig paspoort en documenten die de tijdelijke beschermingsstatus aantonen.**

Aanbevelingen voor geïnteresseerde docenten

Als je een Oekraïense docent bent en geïnteresseerd bent in werken in Nederland:

1. **Neem contact op met lokale onderwijsinstellingen** of gemeente voor informatie over vacatures.
2. **Neem contact op met organisaties** zoals UAF die vluchtelingen helpen met werk in het onderwijs. Lees meer: uaf.nl

3. **Bereid de benodigde documenten voor en vertaal ze**, waaronder diploma's en certificaten.

Arbeidsrechten

Je hebt bijvoorbeeld dezelfde rechten als Nederlandse werknemers:

- Je werkgever **mag je niet minder betalen dan het** Nederlandse minimumloon.
- Je hebt recht op **vakantie- en rustdagen**. Vakantie bedraagt minstens 4 weken (20 werkdagen) als je fulltime werkt. Naast je vakantiegeld heb je recht op vakantiegeld (ongeveer 8% van je jaarsalaris).
- Je hebt het recht om **je werk te verzuimen wegens ziekte**.
- Je werkgever is verplicht om **je salaris** elke maand **op tijd** naar je bankrekening **over te maken**.
- Je werkgever is verplicht om te zorgen voor een **veilige en gezonde werkomgeving**.
- Je mag **maximaal 60 uur per week** werken, maar niet elke week.
- Je werkgever moet je **een marktconform loon** betalen. Dit betekent dat het loon normaal is voor het werk dat je zal doen op basis van je kennis en ervaring.
- Ben je **jonger dan 18 jaar**? Dan mag je **niet 's nachts werken of gevaarlijk werk doen**.

Lees meer: [VluchtelingenWerk - Rechten van werknemers](#)

Minimumloon

Vanaf 1 januari 2025 is het minimumuurloon voor werknemers van 21 jaar en ouder **€14,06 bruto**. Dit bedrag wordt elk half jaar herzien. Lees meer: [Minimumloon](#)

Belastingen die worden ingehouden op arbeidsbetalingen

Je salaris wordt meestal maandelijks op je bankrekening gestort. Je werkgever houdt hierop in:

- inkomstenbelasting of loonbelasting (loonbelasting)
- socialezekerheidspremies.
- Lees meer: [Over belastingen](#)

Deze inhoudingen betaal je aan de Belastingdienst. [Overheid.nl](#).

Als je werkgever je loon niet heeft betaald:

1. Neem schriftelijk contact met hem op (bijvoorbeeld per e-mail).
2. Als dat niet helpt, stuur dan een **formele aanmaning** per aangetekende brief.
3. Neem contact op met de vakbond **FNV** of juridisch advies (in het Engels) voor hulp. [prd-online.fnv.nl](#)

De werkgever is verplicht om minimaal het wettelijk minimumloon te betalen. [zakelijk.nl](#)

Extra betalingen en uitkeringen

Oekraïners die in Nederland werken hebben recht op:

- **kinderbijslag**;
- **aanvullende kinderbijslag (kindgebonden budget)** als het gezinsinkomen onder een bepaald niveau ligt.
- Om deze toeslagen te krijgen, moet je een aanvraag indienen bij de **SVB** of **Belastingdienst**. [Overheid.nl](https://overheid.nl)

? Moet ik een Nederlandse bankrekening openen om mijn salaris te ontvangen?

Ja, het is aan te raden om een **Nederlandse bankrekening** te openen. Dit maakt het makkelijker om je salaris te ontvangen, rekeningen te betalen en alledaagse financiële transacties uit te voeren.

? Kan ik tegelijkertijd een salaris en leefgeld ontvangen?

Nee. Als je gaat werken en een inkomen ontvangt, **stopt de leefgelduitkering** voor alle volwassen leden van je gezin.

Wat je nog meer moet lezen: [Veranderingen in het arbeidsrecht 2025](#)

Ondernemerschap

✗ Oekraïense vluchtelingen **hebben niet automatisch het recht om als ondernemer (ZZP) te werken**. Ze **hebben een tewerkstellingsvergunning nodig** als ze als zelfstandige willen werken. De gedachte achter deze regel is dat zzp'ers als kwetsbaar voor uitbuiting worden beschouwd.

📄 Bron: [Rijksoverheid - Werk en inkomen voor vluchtelingen uit Oekraïne](#)

Een eigen bedrijf starten in Nederland

◆ Stap 1: Controleer je wettelijke status

Om een bedrijf te openen, moet u

- Officieel ingeschreven staan in het **BRP-systeem** (Basisregistratie Personen).
- Een **BSN (Burgerservicenummer)** hebben.
- Een document van de **IND** (O-document of sticker) hebben dat bevestigt dat u tijdelijke bescherming geniet.
- Belangrijk: **TPD geeft je niet automatisch het recht om als ondernemer te werken.**

◆ Stap 2: Vraag een werkvergunning aan als ZZP'er

Officieel moet je om zelfstandig ondernemer te worden een **tewerkstellingsvergunning (TWV)** of andere machtiging krijgen via de IND of het UWV.

Maar ⚠ : in de praktijk is het **bijna onmogelijk om** een TWV te krijgen voor freelancen met een TPD-status - deze route is feitelijk afgesloten (sinds 2022 heeft de overheid besloten om freelancen voor vluchtelingen uit Oekraïne niet meer toe te staan vanwege het risico op misbruik en gebrek aan arbeidsbescherming). 📞 Informatie over vergunningen: [UWV](#)

◆ Stap 3: Schrijf je in bij de KVK - alleen als je *bevoegd bent om* als ondernemer te werken

Als je nog steeds bevoegd bent (je hebt bijvoorbeeld een andere verblijfsvergunning), dan:

1. Maak een afspraak bij de **KVK** via de website: www.kvk.nl
2. Bereid voor:
 - Paspoort
 - BSN
 - Bewijs van woonadres
 - Ondernemingsplan (wordt soms gevraagd)

3. Betaal €51,95 inschrijfgeld

💡 **KVK controleert niet het recht om te werken**, maar informatie wordt doorgegeven aan IND en Belastingdienst - als je niet bevoegd bent om als ZZP'er te werken, komt dit later aan de orde.

◆ Stap 4: Bankrekening en btw-nummer openen

Na inschrijving:

- Vraag een **BTW-nummer** aan bij de Belastingdienst
- Open een bankrekening op naam van je bedrijf (of op jouw naam als je ZZP'er bent)

◆ Stap 5: Zoek ondersteuning

💡 Organisaties die kunnen helpen:

- **Qredits** - microkrediet en ondernemerstraining (qredits.nl)
- **RefugeeHelp** - Ondernemen en zelfstandig ondernemerschap: <https://www.refugeehelp.nl>
- **UAF** - Ondersteuning voor opgeleide vluchtelingen, waaronder programma's voor leraren en artsen <https://www.uaf.nl>

⚠ Belangrijk om te weten:

- Een zelfstandige ontvangt **geen leefgeld**.
- Je hebt belastingverplichtingen als ondernemer.
- Als je illegaal werkt (zonder het recht om ondernemer te zijn), loop je het risico je bescherming te verliezen.

Co-funded by
the European Union

V. Dagelijks leven

Persoonlijk en openbaar vervoer

Openbaar vervoer

In Nederland zijn dat vooral treinen, bussen, trams en de metro. Hoogtepunten:

- **OV-chipkaart:** een universele kaart voor het betalen van tarieven in elk openbaar vervoer. Om een gepersonaliseerde kaart te bestellen heb je een IBAN nodig - een rekeningnummer van een Europese bank. [ov-chipkaart](#)
- Nederlandse Spoorwegen (NS): het belangrijkste vervoermiddel tussen steden. NS biedt verschillende abonnementen waarmee je met korting kunt reizen. [NS.nl](#).
- **9292 app:** helpt je bij het plannen van routes en het opzoeken van dienstregelingen. [9292](#)

Fietsen

Het handigste en voordeligste vervoer in Nederland is de fiets. Je kunt een fiets kopen via [Marktplaats.nl](#), lokale Facebookgroepen of fietswinkels. Je kunt ook proberen de naam van de plaats waar je woont + tweedehands fiets in te voeren.

Nieuwe fietsen worden vaak gestolen, vooral in grote steden, dus het is veiliger om een tweedehands fiets te hebben.

Kan ik mijn fiets meenemen in het openbaar vervoer?

Ja, maar met beperkingen:

- **Treinen:** je moet een dagkaart voor een fiets kopen (Dagkaart Fiets); vervoer is toegestaan buiten de spitsuren. Lees meer: [Informatie over het vervoer van fietsen](#)
- **Metro's en trams:** de regels verschillen per exploitant; het is raadzaam om dit voor vertrek te controleren.

Co-funded by
the European Union

- **Fietsverhuur (OV-fiets):** beschikbaar op stations voor persoonlijke OV-chipkaarthouders. [OV-fiets](#)

Auto in Nederland

Hoe registreer ik een auto met Oekraïense kentekenplaten in Nederland?

Nederland heeft een speciale regel voor immigranten uit Oekraïne die met hun auto naar Nederland komen: je krijgt vrijstelling van het betalen van belasting voor een auto of motor (de belasting heet bpm). Om de belastingvrijstelling (bpm) aan te vragen, moet je [het invullen en opsturen](#) (formulier 'Aanvraag vrijstelling bpm voor motorrijtuig uit Oekraïne').

Je ontvangt dan snel een brief van de Belastingdienst waarin de belastingvrijstelling wordt bevestigd.

Daarna moet je voertuig worden gekeurd door de Rijksdienst voor het Wegverkeer: de Dienst Wegverkeer (RDW). Je kunt de dichtstbijzijnde RDW-garage vinden via Google Maps of met behulp van de [tool op de website](#).

Je moet Nederlandse platen hebben: vanaf 4 maart 2025 moeten alle auto's uit Oekraïne overschakelen op Nederlandse platen. Om ze te krijgen, moet je aan de volgende voorwaarden voldoen:

Je kunt een Nederlands kenteken voor je auto aanvragen als je aan de volgende voorwaarden voldoet:

- Je staat ingeschreven in een van de gemeenten van Nederland.
- Je hebt een geldig paspoort, zoals een Oekraïens paspoort. Heb je geen geldig paspoort? Je kunt een ongeldig paspoort met een sticker van de Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND) en een geschikte foto gebruiken als bewijs van verblijf. Je kunt ook een O-document laten zien, een door de IND uitgegeven kaart die je deelname aan de Tijdelijke Beschermingsrichtlijn bevestigt. Let op: identificatie door middel van een binnenlands Oekraïens paspoort is niet toegestaan.
- Je bent minstens 18 jaar oud.
- Je hebt een document van de Belastingdienst waaruit blijkt dat je onder de BPM-vrijstelling valt. Dit is het document **"Vrijstelling bpm bij verhuizing uit een ander land dan een lidstaat van de Europese Centrale Unie"**. Met dit document kunt u extra belastingen en hogere technische eisen vermijden. Ga om het document te verkrijgen naar Belastingdienst.nl, vul het aanvraagformulier Vrijstelling BPM voor voertuigen uit Oekraïne in en stuur het terug. Het document **"Vrijstelling bpm en mrb ontheemden Oekraïne"** is niet correct.

Gedetailleerde instructies over hoe je Nederlandse kentekenplaten kunt verkrijgen en wat je daarna moet doen, vind je [op rdw.nl](#).

Co-funded by
the European Union

Een auto kopen in Nederland

Je kunt een auto kopen via websites als **Marktplaats.nl** of **Autoscout24.nl** - zowel autodealers als particulieren verkopen er auto's.

- **Bij een autodealer:** betrouwbaarder, maar duurder. Vaak met garantie, hulp bij registratie en verzekering.
- **Van een particulier:** Goedkoper, maar riskanter. Geen garantie, mogelijk verborgen gebreken. Het is beter om een expert uit te nodigen om de auto te inspecteren voordat je hem koopt.

Extra kosten

- **BPM** - belasting nieuwe auto.
- **MRB** - wegenbelasting, afhankelijk van gewicht en brandstof.
- **Verzekering** - verplicht. Minimaal: WA-verzekering.
- **Onderhoud** - verplichte jaarlijkse autokeuring (APK) en regelmatig onderhoud.

Registratie nieuwe auto

Na aankoop moet de auto worden geregistreerd bij de **RDW** en moet het kenteken op jouw naam worden gezet:

- **Bij een dealer** - registratie gebeurt vaak ter plekke.
- **Bij een particulier** - registratie via **PostNL** of andere **kentekenloketten**.

Documenten voor registratie:

- Paspoort of ander identiteitsbewijs.
- Gemeenteverklaring (BRP) met je **BSN**, niet ouder dan 3 maanden.

Supermarkten

1. Aldi

- Een van de goedkoopste supermarkten.
- Duitse keten, biedt een beperkt maar betaalbaar assortiment.
- Goede prijs-kwaliteitverhouding.
- Veel eigenmerkproducten.

2. Lidl

- Ook uit Duitsland, vaak iets duurder dan Aldi maar met een ruimere keuze.
- Regelmatige promoties en seizoensartikelen.
- Kwaliteitsproducten tegen lage prijzen.
- Er zijn ook non-food artikelen: kleding, gereedschap, elektronica.

Co-funded by
the European Union

3. Jumbo

- Meer een klassieke supermarkt.
- De prijzen zijn hoger dan Aldi/Lidl, maar er zijn vaak aanbiedingen.
- Heeft een eigen merk met goedkopere producten.

4. Albert Heijn (AH)

- De populairste supermarkt, maar duurder dan de andere.
- Er is een "Bonuskaart" (klantenkaart) - zorg ervoor dat je die neemt om kortingen te krijgen.
- Zoek naar artikelen met het label **AH Basic** - dat is hun budgetlijn.

Kleding en schoenen

1. Zeeman

- Zeer goedkope kleding, ondergoed, sokken, handdoeken, enz.
- Goed voor de basis.

2. Wibra

- Vergelijkbaar met Zeeman, maar het assortiment is groter: kleding, servies, textiel, schrijfwaren.
- Vooral goedkope kinderkleding.

3. H&M (SALE-afdeling).

- Niet altijd goedkoop, maar je kunt wel dingen in de uitverkoop vinden.

4. Kringloopwinkels.

- Dit zijn kringloopwinkels.
- Ze verkopen tweedehands spullen van goede kwaliteit: kleding, meubels, apparaten.
- Voorbeelden: **Het Goed**, **Rataplan**, **Emmaus**.

Huishoudchemicaliën en huishoudelijke artikelen

1. Actie

- Zeer goedkope winkel. Ze verkopen van alles: serviesgoed, cosmetica, schrijfwaren, producten voor langdurige opslag, speelgoed en nog veel meer.
- Geweldige plek voor budgetinkopen.

2. Kruidvat / Etos / Trekpleister

- Apotheek + winkel met huishoudelijke artikelen.
- Vaak promoties "1+1 gratis".
- Veel eigenmerkproducten (goedkoper).

Apotheken en gezondheid

1. Kruidvat / Etos / Trekpleister

- Verkopen basismedicijnen (zonder recept), vitamines, hygiëneproducten.

2. Apotheken (Apotheek)

- Alleen op recept.
- Ze schrijven je voor nadat je bent ingeschreven bij een huisarts.

Online diensten en hulpmiddelen

1. marktplaats.nl.

- Het Nederlandse analogon van OLX.
- Je kunt er goedkope of gratis spullen vinden (vermeld als *gratis ophalen*).

2. Too Good To Go

- Een app waar supermarkten en restaurants verlopen voedsel weggeven tegen zeer lage prijzen.

3. Gratis Afhalen

- Zoek naar de zin "Gratis afhalen" op Marktplaats of Facebook Marketplace - zo vind je gratis spullen.

Gratis en sociale bronnen

1. Voedselbank

- Voor mensen in een moeilijke situatie.
- Registratie vereist. Ze geven één keer per week zakken met voedsel weg.
- <https://www.voedselbank.nl/>

2. Kledingbank

- Gratis kleding voor mensen in nood.
- Neem contact op met de plaatselijke sociale dienst (gemeente).

3. Bibliotheken (Bibliotheek)

- Je kunt je er vaak gratis inschrijven.
- Computers, boeken, internet, activiteiten voor kinderen.
- Geven soms gratis kinderboeken of spullen weg.

Nuttige toepassingen

- **9292** - routeplanner voor vervoer.

Co-funded by
the European Union

- **Albert Heijn / Lidl / Jumbo** - acties en bonussen bij supermarkten.

VI. Onderwijs en socialisatie

Onderwijs in Nederland

Het Nederlandse onderwijssysteem geeft elk kind de kans om een pad te kiezen - praktisch of academisch - afhankelijk van hun interesses en capaciteiten. Het onderwijstraject wordt stap voor stap vormgegeven, beginnend op jonge leeftijd.

Kleuteronderwijs

- Het bezoeken van een kleuterschool is niet verplicht, maar wel heel gebruikelijk. Dergelijke instellingen kunnen zowel privé als gemeentelijk zijn.
- Om een kind in te schrijven in een kleuterschool moeten ouders zelf contact opnemen met de gekozen instelling - via de website of telefonisch.
- In sommige gebieden, vooral in grote steden, kan er een wachtrij zijn, dus het is noodzakelijk om van tevoren een aanvraag in te dienen.
- Kinderen uit kwetsbare categorieën, waaronder Oekraïense vluchtelingen, kunnen voorrang krijgen bij inschrijving.

De kosten van kinderopvang in Nederland zijn vrij hoog, maar gezinnen in tijdelijke bescherming kunnen aanspraak maken op compensatie van de staat - een kinderopvangtoeslag. Deze toeslag wordt toegekend via de Belastingdienst, op voorwaarde dat een van de ouders werkt, studeert of een inburgeringsprogramma volgt.

Het bedrag hangt af van het gezinsinkomen, het aantal uren opvang en de kosten van de gekozen instelling. Als het kind naar een gemeentelijke peuterspeelzaal gaat, die gratis is, hoeft er geen vergoeding te worden betaald.

Alternatief kleuteronderwijs

Naast formele kinderdagverblijven zijn er kleine privé-speelzalen aan huis (gastouderopvang) of informele verenigingen van ouders die onderlinge hulp organiseren. Deze opties zijn vaak betaalbaarder, hoewel ze niet altijd onder toezicht van de overheid staan. Toch zijn veel van deze groepen officieel geregistreerd en hebben ze een vergunning.

Basisonderwijs

- De leerplicht begint op 5-jarige leeftijd, maar de meeste kinderen gaan al met 4 jaar naar school.
- De basisschool duurt 8 jaar (groep 1-8) en omvat zowel de vroege ontwikkeling als de academische basisvoorbereiding.
- De inschrijving op school verloopt via de gemeente waar het kind woont. Als het gezin in een opvangcentrum voor vluchtelingen woont, wordt het proces gecoördineerd door een maatschappelijk werker of coördinator van de lokale overheid.

Voortgezet onderwijs

Vanaf 12 jaar wordt een van de drie studierichtingen voor het kind bepaald:

1. **VMBO** (4 jaar) - praktijkonderwijs ter voorbereiding op de beroepen. Daarna - instroom in **het MBO**.
2. **HAVO** (5 jaar) - algemeen voortgezet onderwijs. Bereidt voor op **het HBO**.
3. **VWO** (6 jaar) - academische richting. Geeft toegang tot universiteiten (**WO**).

Overgangen tussen niveaus

Het onderwijs is flexibel - een leerling kan desgewenst en met succes van het ene naar het andere niveau overstappen:

- **Van VMBO naar HAVO** - na een uitstekende studie op het VMBO en het behalen van examens. Vaak is een extra jaar nodig.
- **Van HAVO naar VWO** - mogelijk met goede resultaten en goedkeuring van de school.
- **MBO naar HBO** - na het behalen van een niveau 4 diploma.
- **HBO naar WO** - na het behalen van een bachelordiploma, soms met extra voorbereiding of een schakeljaar.

Deze overgangen worden ondersteund door het systeem en stellen studenten in staat om hoger op te komen als ze er klaar voor zijn en gemotiveerd.

Hoger onderwijs: drie niveaus

1. **MBO** - Middelbaar beroepsonderwijs (1-4 jaar). Geschikt voor wie snel een beroep wil leren en aan de slag wil.

Voorbeelden van beroepen:

- Medisch assistent / verzorgende (Verzorgende IG)
- Elektricien
- Monteur
- Kok
- Kapper

Co-funded by
the European Union

- Vrachtwagenchauffeur
- Timmerman
- Assistent kwekerij
- Administratief medewerker
- Bedieningsmedewerker hotel of restaurant

2. **HBO** - Toegepast hoger onderwijs (4 jaar). Veel stages. Geschikt voor wie met een hbo-diploma in een specifiek beroep wil werken.

Voorbeelden van beroepen:

- Verpleegkundige / nurse practitioner (met HBO diploma)
- Leraar basisonderwijs of voortgezet onderwijs
- Ingenieur (bouw, IT, werktuigbouw)
- Maatschappelijk werker
- Bedrijfsanalist
- Logistiek manager
- Grafisch ontwerper
- Financieel adviseur
- Psycholoog (niet-klinisch)
- Journalist

3. **WO** is een academische universitaire opleiding. Geschikt voor wie een carrière in de academische wereld, onderzoek of analyse ambieert.

Voorbeelden van loopbanen:

- Arts (na universiteit en postdoctorale specialisatie)
- Advocaat
- Wetenschappelijk onderzoeker
- Universitair docent
- Architect
- Econoom
- Politiek wetenschapper
- Socioloog
- Klinisch psycholoog / psychotherapeut
- Onderzoekingenieur (bijv. in biotechnologie, robotica, enz.)

Belangrijkste verschil met Oekraïne

In Nederland wordt het onderwijstraject vanaf 12 jaar gevormd op basis van het advies van de leraar (het belangrijkste criterium), toetsresultaten (cito eindtoets) en een gesprek met de ouders. Bij het maken van een aanbeveling beoordeelt de leerkracht de schoolprestaties, motivatie, leer- en communicatievaardigheden. Dit maakt het mogelijk om een

gepersonaliseerd traject op te stellen - van beroep tot universiteit. Het systeem is flexibel: er is altijd een kans om naar een hoger niveau te gaan indien gewenst.

Bevestiging van in Oekraïne of in het buitenland behaald onderwijs

- Je diploma kan worden beoordeeld bij het [IDW](#). Helaas is per 1 januari 2025 het budget voor gratis diplomawaardering voor mensen die zich uit Oekraïne hebben hervestigd, vervallen en moet er nu voor deze service worden betaald.
- **IDW (Internationale Diplomawaardering)** houdt zich bezig met de erkenning en vergelijkende beoordeling van buitenlandse diploma's. Ze beoordelen echter niet alle soorten diploma's. Ze **beoordelen** echter **niet alle** soorten onderwijsdocumenten.

Welke diploma's worden beoordeeld?

- **Diploma's van officieel erkende onderwijsinstellingen** in het land waar ze zijn afgegeven.
- **Onderwijs van 1000 lesuren of meer.**

Wat niet beoordeeld kan worden:

- Certificaten en diploma's **van korte cursussen** en opleidingen.
- Diploma's afgegeven door **niet-erkende onderwijsinstellingen**.
- **Diploma's afgegeven in Nederland** - deze worden al automatisch erkend.

Beoordeling van onvolledige studies:

Als je je **opleiding niet volledig hebt afgerond**, maar wel **ten minste één jaar hebt gestudeerd**, kan het IDW ook een gedeeltelijke beoordeling van je opleiding uitvoeren.

NL Taalcursussen Nederlands

Er zijn veel mogelijkheden om Nederlands te leren:

- **ROC's (Regionale Opleidingscentra)**: bieden cursussen aan voor volwassenen in verschillende steden.
- **Forum Groningen**: biedt cursussen met gecertificeerde docenten en conversatieclubs. [Forum.nl](#)
- **Online bronnen**: platforms met gratis zelfstudiemateriaal, zoals de [Ukraine Unlimited Learning](#) app voor iOS en Android.
- **Columbus Courses**: gespecialiseerde cursussen voor Oekraïners met Oekraïens- en Russischtalige docenten. [columbuscourses.com](#).

Kinderen in Nederland kunnen naar kleuterscholen en kinderdagverblijven (kinderopvang) vanaf de leeftijd van ongeveer drie maanden tot het begin van de basisschool (op de leeftijd van vier jaar).

Veelgestelde vragen over onderwijs in Nederland

Hoe leert mijn kind als het geen Nederlands spreekt?

Kinderen die geen Nederlands spreken, gaan eerst naar een zogenaamde 'opvangklas' (nieuwkomersklas of internationale schakelklas - ISK) waar ze de taal leren en basisonderwijs krijgen. In deze klassen wordt het onderwijs aangepast aan vluchtelingen- en migrantenkinderen en na één of twee jaar kunnen ze overstappen naar een reguliere school.

? Moet ik schoolgeld betalen?

Het inschrijven van een kind op school is gratis. Openbare en door de overheid gefinancierde scholen vragen geen verplicht schoolgeld. Aan ouders kan echter wel een vrijwillige bijdrage worden gevraagd voor schoolreisjes, clubs en extra materialen. Deze bijdrage is optioneel en scholen zijn verplicht om alle kinderen te accepteren, ongeacht of ouders betalen.

? Kunnen ouders invloed uitoefenen op de keuze van de middelbare school?

Hoewel de school formeel de uiteindelijke beslissing neemt, hebben ouders het recht om aanbevelingen te bespreken en aan te vechten, vooral als ze vinden dat een kind potentieel heeft voor een hoger niveau. In sommige gevallen kan een kind op het ene niveau beginnen en vervolgens naar een ander niveau gaan als het goed presteert.

Er is extra ondersteuning voor migrantenkinderen: ze kunnen langer in de opvangklas (nieuwkomersklas) leren, een aangepast programma krijgen en later naar de reguliere klas gaan als het taalniveau dat toelaat. Dit geeft hen de kans om zich aan te passen zonder hun kansen voor de toekomst te verliezen.

Ouders wordt aangeraden om zo vroeg mogelijk met de coördinator of schooldecaan de mogelijke ontwikkelingstrajecten voor hun kind te bespreken, vooral als een overstap naar het hoger onderwijs wordt overwogen.

? Kunnen Oekraïense kinderen hun studie voortzetten in het Oekraïense programma?

Ja, die mogelijkheid bestaat. Veel kinderen studeren online verder op een Oekraïense school, parallel aan het volgen van onderwijs op een Nederlandse school. [Het Oekraïense ministerie van Onderwijs](#) ondersteunt officieel afstandsonderwijs via door de staat beheerde online platforms (bijvoorbeeld All-Ukrainian School Online) en gespecialiseerde afstandsscholen zoals Optima of Atmosphere School.

Uit rapporten van [Stichting OPORA](#) en andere NGO's die met Oekraïense gezinnen in Nederland werken, blijkt dat een aanzienlijk aantal leerlingen overdag naar een Nederlandse school gaat en 's avonds of in het weekend lessen volgt op een Oekraïense online school. Dit stelt kinderen in staat om een band met hun moedertaal en onderwijsomgeving te behouden en, indien nodig, terug te keren naar het Oekraïense systeem, een certificaat te behalen en zich in te schrijven aan Oekraïense universiteiten.

Co-funded by
the European Union

Tegelijkertijd is het belangrijk dat ouders rekening houden met de werkdruk: duaal onderwijs kan vermoeiend zijn. Sommige Oekraïense scholen bieden flexibelere roosters en minder huiswerk voor kinderen die in het buitenland zijn.

Oekraïense online school (AUS)

All-Ukrainian School Online is een overheidsplatform dat is ontwikkeld door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschap van Oekraïne voor leerlingen van groep 5-11. Het biedt gratis toegang tot videolessen, lesmateriaal en lesprogramma's voor kinderen in het buitenland. Het biedt gratis toegang tot videolessen, notities, toetsen en ander lesmateriaal dat overeenkomt met het Oekraïense schoolcurriculum. Het platform is 24 uur per dag beschikbaar en kan zowel worden gebruikt voor zelfstandig leren als in combinatie met leren op lokale scholen.

Optima Afstandsschool

"Optima" is de eerste en grootste erkende afstandsschool in Oekraïne, die onderwijs aanbiedt voor de klassen 1-11. De school biedt officieel door de staat uitgegeven lesmateriaal aan. De school verstrekt officiële door de staat uitgegeven onderwijsdocumenten, waarmee studenten hun opleiding kunnen voortzetten of naar universiteiten in Oekraïne en het buitenland kunnen gaan. Het leerproces omvat interactieve materialen, animaties, 3D-modellen en andere moderne leermiddelen.

Atmosferische school

Atmospheric School is een gelicentieerde school voor afstandsonderwijs voor studenten in de klassen 1-11, die training biedt in het Oekraïense curriculum met de mogelijkheid om officiële onderwijsdocumenten te verkrijgen. De school biedt een flexibel leerschema, een persoonlijke aanpak en 24/7 toegang tot lesmateriaal. Er wordt speciale aandacht besteed aan het ondersteunen van studenten die in het buitenland zijn, met de mogelijkheid om studies op lokale en Oekraïense scholen te combineren.

Praktisch advies voor ouders

Schrijf je vroeg in. Plaatsen op populaire scholen en kleuterscholen zijn vaak beperkt. Begin enkele maanden voordat je naar school wilt gaan al informatie te zoeken.

Vraag om ondersteuning. Elke Nederlandse gemeente heeft een onderwijscoördinator. Hij of zij kan je helpen bij het vinden van een school, het inschrijvingsproces begrijpen en informatie geven over rechten en mogelijkheden.

Controleer beoordelingen. Hoewel alle scholen in Nederland van hoog niveau zijn, heeft elke school zijn eigen sfeer, pedagogische aanpak en specialisatie. Ouders kunnen rapporten van de onderwijsinspectie bestuderen en met andere ouders praten.

[Inspectie van het Onderwijs](#): Op deze site vind je inspectierapporten over de kwaliteit van het onderwijs op verschillende scholen en onderwijsinstellingen in Nederland.

[Scholen op de kaart](#): Dit platform biedt gedetailleerde informatie over scholen in Nederland, waaronder prestatiegegevens, feedback van ouders en leerlingen en de aangeboden opleidingen.

Co-funded by
the European Union

Steun de moedertaal en -cultuur. Als uw kind parallel aan een Oekraïense school studeert, is het belangrijk om hier rekening mee te houden bij het plannen van de werkdruk. Veel scholen zijn loyaal aan deze indeling, vooral als ouders de docenten informeren.

Wees actieve deelnemers. Ouders spelen in Nederland een belangrijke rol in het schoolleven. U kunt deelnemen aan oudercomités, vergaderingen en evenementen, maar ook de successen en moeilijkheden van uw kind rechtstreeks met de leerkrachten bespreken.

Wees niet bang om vragen te stellen. Zelfs als je geen Nederlands spreekt, zijn de meeste scholen bereid om in het Engels te communiceren en hebben ze, indien nodig, een tolk beschikbaar. Jouw deelname en interesse is belangrijk.

Sociale steun en vrijwilligerswerk

Hoe kunt u contact opnemen met Oekraïense gemeenschappen in Nederland?

Organisaties die Oekraïners ondersteunen:

- **Stichting Oekraïners in Nederland:** organiseert culturele evenementen en geeft informatie. Lees meer: ukrainians.nl
- **Stichting Nederland Voor Oekraïne:** biedt medische en psychologische ondersteuning. Lees meer: [Stichting Oekraïners in Nederland](http://StichtingOekraïnersinNederland.nl)

Sociale initiatieven

🍴 Oekraïners Voor Het Diner - diner bij Nederlanders thuis

Ukrainians For Dinner is een initiatief van de Nederlandse organisatie **Eet Mee**, dat Oekraïners die tijdelijk in Nederland wonen helpt om met de lokale bevolking te communiceren in een gezellige thuisomgeving.

Waarom meedoen?

- Kennismaken met de Nederlandse cultuur
- De taal oefenen
- Je sociale kring uitbreiden
- Heerlijk dineren en gewoon een leuke tijd hebben.

Hoe werkt het?

Nederlandse families nodigen Oekraïners uit om bij hen thuis te komen eten. Soms kook je samen, soms ben je gewoon te gast. Je kiest zelf in welke bijeenkomsten je geïnteresseerd bent.

Hoe doe je mee?

Co-funded by
the European Union

1. Maak een gratis account aan op het Eet Mee online platform: <https://www.eetmee.nl>.
2. Bevestig je e-mail
3. Vul je profiel in (in het Engels)
4. Selecteer de groep "**Ukrainians For Dinner**".
5. Je kunt een gast of genodigde zijn

Het platform is beschikbaar in het Oekraïens - wijzig de taal in de instellingen.

💬 **Hulp nodig in het Oekraïens?**

Bel: **+31 30 221 34 98**

Of schrijf: vluchteling@eetmee.nl

Andere evenementen in verschillende regio's van Nederland

Bijgewerkte lijst: <https://uatodo.github.io/ru/>

Den Haag en omgeving:

- **Voor peuters:** Bijeenkomsten voor kinderen van 0 tot 4 jaar met ouders op maandag in het MOC.
- **Voor oudere kinderen:** Kindercentrum Bamboe nodigt kinderen van 7-12 jaar uit voor de zaterdaggroep en kinderen van 4-12 jaar voor het zomerkamp (dagkamp).
- **Creativiteit:** Haags KunstAtelier organiseert elke donderdag teken- en andere creatieve lessen voor Oekraïense kinderen en hun moeders.
- **Gezondheid:** Het Jeugd Tandzorg West kindertandartsennetwerk biedt gratis tandheelkundige zorg voor Oekraïense kinderen.
- **Cultuur:** Het Panorama Mesdag Museum is gratis toegankelijk op vertoon van een Oekraïens paspoort.
- **Sport:** Atletiekverenigingen in Den Haag verwelkomen Oekraïners voor gratis training. Elke vrijdag zijn er yogalessen. Elke zaterdag is er een creatieve kinderworkshop voor vluchtelingen.
- **Voetbal:** Elke zondag nodigt Wessel van der Donk Oekraïners van 16 jaar en ouder uit om te komen voetballen.

Amsterdam en omgeving:

- **Vervoer:** Gratis abonnement op de Donkey Republic bike-share.
- **Cultuur:**
 - Het Rijksmuseum organiseert zondag bijeenkomsten en rondleidingen, en doordeweeks is de toegang gratis met een Oekraïens paspoort.
 - Het Amsterdam Museum biedt ook gratis toegang voor Oekraïners.
 - "De Openbare Bibliotheken van Amsterdam hebben een speciaal programma voor Oekraïners voorbereid en een fototentoonstelling georganiseerd (de toegang is gratis). De openbare bibliotheek organiseert ook gratis evenementen voor kinderen en tieners.

Co-funded by
the European Union

- **Onderwijs:** Het Conservatorium van Amsterdam is bereid om muziekstudenten van vluchtelingen op te nemen.
- **Wilde dieren:** dierentuin Artis is gratis toegankelijk op vertoon van een Oekraïens paspoort.
- **Creativiteit voor kinderen:** [Gratis lessen](#) in tekenen, theater, taal en andere kunsten voor Oekraïense kinderen.
- **Ondersteuning voor vrouwen:** Het DobroDiy project organiseert elke dinsdag bijeenkomsten, seminars en workshops voor Oekraïense vrouwen.
- **Schetsen:** Gratis schetslessen voor Oekraïense kinderen vanaf 12 jaar.
- **Sporten:**
 - Gratis tennislessen voor Oekraïense kinderen in [Amsterdam](#); Aanmelden in het Engels of Nederlands . info@tennisopmaat.nl
 - Gratis ritmische gymnastieklessen in [Amsterdam](#) Aanmelden via Viber +31639426605, Victoria Miroshnikova.
 - Gratis groepssportlessen voor Oekraïense vrouwen in [Fight Beck Centre](#) Adres: Tweede Weteringdwarsstraat 41H Amsterdam. Aanmelding +380978589807.
- **Help:** Gratis kleding voor Oekraïners. [Vrijwilligers van No Limits](#), adres Rustenburgerstraat 236, 1073GK. Zaterdag 12:30-14:30.

Rotterdam en omgeving:

- **Dansen:** De dansgroep MRLIA nodigt je uit voor gratis volksdanslessen.
- **Natuur:** Botanische Tuin Trompenburg geeft korting op de entree op vertoon van Oekraïens paspoort.
- **Vervoer:** Gratis abonnement op Donkey Republic bike-share.
- **Taal:** Leeszaal biedt elke donderdag gratis Nederlandse taallessen.
- **Cultuur:** Het Nieuwe Instituut (Museum voor Architectuur, Design en Digitale Cultuur) is gratis toegankelijk voor Oekraïners.
- **Theater:** Theaterstudio voor kinderen en tieners. Adres: Mathenesserdijk 293, Rotterdam. Toegang via telegram [@milena_act](#).

Andere regio's:

- **Gezondheid:** In Vinkeveen behandelt fysiotherapiepraktijk Salbar Fysiotherapie kinderen tot 18 jaar gratis.
- **Vervoer:** Gratis abonnement op het Donkey Republic fietsdeelsysteem in Dordrecht.
- **Cultuur:**
 - Openluchtmuseum in en rond Arnhem - gratis toegang voor inwoners.
 - Museum Singer Laren en Museum De Fraeylemaborg - gratis toegang op vertoon van een Oekraïens paspoort.
 - Het Zahn Museum en het huis van Peter de Grote in Zandam zijn gratis toegankelijk.
- **Wilde dieren:** De dierentuinen Ouwehand en Almere Jungel bieden ook gratis toegang op vertoon van een Oekraïens paspoort.

Co-funded by
the European Union

- **Creativiteit:** [Bijeenkomsten](#) voor Oekraïners vanaf 14 jaar die geïnteresseerd zijn in creativiteit vinden elke donderdag plaats in Haarlem. Opname artstart.haarlem@gmail.com
- **Entertainment:** De PLOPSA-parken bieden gratis toegang voor kinderen tot 14 jaar en korting voor 14-plussers.